

Teresa Kostkiewiczowa

"Narodziny powieści w Polsce",
Andrzej Cieński, "Nurt", nr 5 (1970) :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 13/39, 125

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ CIEŃSKI Andrzej: Narodziny powieści w Polsce. "Nurt"
1970 nr 5 s. 39-44.

Szkic omawia sytuację ogólną powstania powieści w Europie, łącząc narodziny gatunku z kształtowaniem się burżuazji. Wśród czynników decydujących o kształcie nowego gatunku największe znaczenie przyznaje funkcji zaspokojenia wiedzy o świecie i potrzeby cudowności. Przedstawia kwestię sposobu i zakresu oddziaływania innych gatunków na strukturę powieści. W zakresie sytuacji polskiej omawia związki rodzimej produkcji powieściowej z twórczością obcą, prezentuje główne powieści polskiego Oświecenia oraz zwraca uwagę na dydaktyczne tendencje w adaptacji gatunku na naszym gruncie.

BF/39

T.K.

/I/ BACHTIN Michał: Epos a powieść. /O metodologii badania powieści/. Przeł. J.Baluch. "Pamiętnik Literacki" R. LXI: 1970 z. 3 s. 203-230.

Rozprawa z dziedziny teorii i historii powieści, ujmująca dzieje tego gatunku w sposób dynamiczny - w zmianie i w ruchu - krytyki innych gatunków /ich bałwochwalczego stosunku do rzeczywistości, ich fałszywej heroizacji, ich konwencjonalności, niezmienności bohaterów/ i autokrytyki /walka ze stabilizacją, parodie, trawestacje, wariacje podstawowych typów powieści/. Autor uznaje powieść za jedyny żywy i prawdziwie żywotny gatunek literacki /upowieściowienie dramatu i pewnych form lirycznych/. Rozważania autora dotyczą antycznego okresu rozwoju powieści - wyróżnione przez niego cechy gatunku powieściowego /tzw. wielojęzyczność, kontakt z teatralnością, deheroizacja przeszłości/ obowiązują jednak całość tego gatunku.

BP/39

E.Sz.